

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. május 15.

**KERESKEDELEM
ISMERETEK**

**EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a vizsgázók teljesítményének értékeléséhez

A javítás során fel kell tüntetni a részmegoldásért járó részpontszámokat, és meg kell jelölni az előforduló hibákat és tévedéseket.

A pontszámok odaítélésénél a következő elveket kell követni:

1. A teljes pontszám csak hibátlan feladatmegoldásért adható meg. Hiányzó válasz esetén a válaszáért adható részpontszámot le kell vonni.
2. Logikai hiba esetén a részpontszám egészét le kell vonni a hibavétés helyén. Számolási hibával megoldott feladatnál a részpontszám felét le kell vonni a hibavétés helyén. A feladat későbbi részében a logikailag jó megoldás a tovaggyűrűző számbeli eltérés ellenére is teljes értékűnek számít mindkét esetben, tehát a későbbi részpontszámokat egyetlen hiba miatt nem kell csökkenteni.
3. Egy feladatnál csak egy megoldás értékelhető.
4. A számításoknál nem elegendő a végeredmény feltüntetése, a mellékszámításokat is fel kell tüntetni.
5. Igaz-hamis kérdéseknél önmagában az igaz vagy a hamis válasz megjelöléséért nem jár pont, de rossz indoklás mellett is a helyes döntésért 1 pont adható.

A hibás megítélés mellett az önmagában szakmailag helyes indoklásért 2 pont adható.

(A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de szakmailag kifogástalan indoklásért is teljes pontszám adható.)

6. A feladatoknál többféle megoldás lehetséges. A javítási útmutatóban közölt eljárástól (szöveges megnevezéstől) eltérő helyes megoldások is lehetnek teljes értékűek, ezekért is teljes pontszám jár.

7. A bizonylatok esetében a szabálytalan javításért feladatonként a hibák számától függetlenül 1 pontot le kell vonni. A mértékegységnyiért feladatonként a hibák számától függetlenül 1 pontot le kell vonni. Pontatlan kerekítésért feladatonként a hibák számától függetlenül 1 pontot le kell vonni.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.

Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

I.

Bizonylatkitöltéssel, üzleti levelezéssel, iratkezeléssel kapcsolatos ismereteket és képességeket mérő feladatlap

Teszt jellegű kérdéssor

I. Szöveges feladatok

Összesen: 14 pont

1. Feleletválasztás (csak egy helyes megoldás van)

4 * 1 pont

Válassza ki, majd húzza alá a helyes megoldást! Több megoldás vagy nem egyértelmű jelölés esetén nem kap pontot.

1.1. A szerződést előkészítő levelek közé **nem** tartozik:

- a) az érdeklődő levél.
- b) a megrendelés.
- c) **a szállítási értesítés.**
- d) a megrendelés visszaigazolása.

1.2. A bejövő és a kimenő iratok kezelése során egyaránt el kell végezni a következő feladatot:

- a) **iktatás.**
- b) érkeztetés.
- c) postázás.
- d) átvétel.

1.3. A jegyzőkönyv záró részének feltétlenül tartalmaznia kell:

- a) a jegyzőkönyv felvételének idejét.
- b) felszólalásokat.
- c) a jegyzőkönyv tárgyát.
- d) **a hitelesítő személyek aláírását.**

1.4. A szigorú számadású nyugtatomb minimum

- a) egypéldányos.
- b) **kétpéldányos.**
- c) hárompéldányos.
- d) négy példányos.

---

2. Fogalommeghatározás**2 * 2 pont**

Határozza meg néhány szóban az alábbi fogalmakat!

2.1. Irat:

A vállalkozásoknál minden, tevékenységükkel kapcsolatban keletkezett vagy hozzájuk érkezett, egységként kezelendő rögzített információ, adategyüttes.

2.2. Jegyzőkönyv:

A vállalkozásoknál fontos események pontos és hiteles rögzítése.

3. Igaz-hamis állítások**2 * 3 pont**

Döntse el, melyik állítás igaz, melyik hamis, és írja az állítás mellé! Döntését mindkét esetben indokolja!

(Helyes válasz 1 pont, megfelelő indoklás 2 pont. Csak a döntésért nem jár pont.)

3.1. Az üzleti levelek formai szempontból két részből állnak.

Hamis

Az üzleti levelek három részből állnak: fejrész, főrész, záró rész.

3.2. A nyugta csak gépi formájú lehet.

Hamis

Nyugta kézzel is kitölthető, de kizárólag csak a jogszabály által meghatározott esetekben. Ilyen, ha a pénztárgép használatát nem írja elő, vagy annak használata nem lehetséges, pl. meghibásodás, áramszünet miatt.

II. Üzleti adminisztrációs mintafeladatok

Összesen: 11 pont

1. Töltse ki a készpénzfizetési számlát az alábbi adatok alapján!

11 pont

A Pitypang Kft. 1. számú étterme (1228 Budapest, Rezeda út 35., adószáma 45454545-2-33) a vizsga napján az alábbi termékeket vásárolta a Papírker Kft.-től (1233 Budapest, Halom utca 10., adószáma 12121212-3-44), amelynek Ön az eladója:

Golyóstoll: 2 doboz bruttó egységár 1200 Ft/doboz

Fénymásoló papír: 5 csomag bruttó egységár 800 Ft/csomag

Gemkapocs: 10 doboz bruttó egységár 150 Ft/doboz

A termékek 27%-os áfakulcsba tartoznak.

Készpénzfizetési számla		Számla sorszáma: 6003437			
A számlakibocsátó neve, címe és adószáma Papírker Kft. 1233 Budapest, Halom utca 10 Adóazonosító szám:12121212-3-44		A vevő neve, címe és adószáma Pitypang Kft. 1. számú étterme 1228 Budapest, Rezeda út 35 Adóazonosító szám:45454545-2-33			
Közösségi adószám: HU		Közösségi adószám:			
A számla kelte:			a vizsga napja		
A termék vagy szolgáltatás					
megnevezése, besorolási száma, egyéb jellemzői	menny. egysége	mennyisége	egységára (árával növelt)	értéke, mely ...21,26... % áfát tartalmaz	értéke, mely ..... % áfát tartalmaz
Golyóstoll	doboz	2	1200	2400	
Fénymásoló papír	csomag	5	800	4000	
Gemkapocs	doboz	10	150	1500	
Vizsgáló aláírása, P H		Ö S S Z E S E N :		7900	
3	A számla fizetendő végösszege:			7900	
	Az áthárított adó százaléka:			21,26%	%
B. 13-374/V					

Számítások:

Golyóstoll:	$2 * 1200 = 2\,400$ Ft
Fénymásoló papír:	$5 * 800 = 4\,000$ Ft
Gemkapocs:	$10 * 150 = 1\,500$ Ft
Fizetendő végösszeg:	$2\,400 + 4\,000 + 1\,500 = 7\,900$ Ft

Pontozás:

Az eladó cég adatainak beírása (név, cím, adószám, vizsgázó aláírása; csak a hibátlan megoldásért jár pont)	1 pont
A vevő adatainak kitöltése (név, cím, adószám, vizsga napja; csak a hibátlan megoldásért jár pont)	1 pont
A vásárolt termékek adatainak beírása (megnevezés, mennyiség egysége, mennyisége, egységára) soronként 2 pont	6 pont
A vásárolt termékek értéke (3 helyes megoldás együtt 2 pontot ér)	2 pont
Értéke, mely 21,26% áfát tartalmaz, fizetendő végösszeg, áthárított adó százalékértéke 21,26 (3 helyes megoldás 1 pontot ér)	1 pont

---

II.

Az áruforgalom és üzleti tevékenység elemzésének, tervezésének ismeretét és képességét mérő feladatlap

I. Szöveges feladatok

30 pont

1. Feleletválasztás

4 * 1 pont

Válassza ki, majd húzza alá a helyes megoldást! Több megoldás vagy nem egyértelmű jelölés esetén nem kap pontot.

I.1. A beszerzendő áruk mennyisége =

- a) Nyitókészlet – Értékesítés + Zárókészlet
- b) Értékesítés + Zárókészlet – Nyitókészlet**
- c) Értékesítés – Zárókészlet + Nyitókészlet
- d) Nyitókészlet + Értékesítés – Zárókészlet

I.2. A személyi jövedelemadóra **nem** jellemző:

- a) lineáris.
- b) közvetett.**
- c) magánszemély bármilyen forrásból származó jövedelmét terheli.
- d) a jövedelmek egy része különadózó jövedelem.

I.3. A vállalkozás dolgozói számára a munkába járáshoz kifizetett utazási bérlet:

- a) anyagköltség.
- b) személyi jellegű ráfordítás.**
- c) amortizáció.
- d) igénybe vett szolgáltatás.

I.4. Ha egy vállalkozásban a felhasznált csomagolóanyagok költsége 3%-kal, az árbevétel pedig 3,5%-kal nő, akkor a csomagolóanyag költsége

- a) viszonylag állandó költség.
- b) progresszív költség.
- c) degresszív költség.**
- d) lineáris költség.

2. Fogalommeghatározás**4 * 2 pont**

Határozza meg néhány szóban az alábbi fogalmakat!

2.1. Értékesítési politika:

Az értékesítésre vonatkozó hosszú távú célok és módszerek összessége.

2.2. Költség:

A tevékenység érdekében felmerült élő- és holtmunka-ráfordítások pénzben kifejezett értéke.

2.3. Termelékenység:

Adott időszakban egy alkalmazott átlagosan mekkora forgalmat/árbevételt bonyolít le.

2.4. Létszámgazdálkodás:

A forgalom lebonyolításához szükséges létszám biztosítása és hatékony foglalkoztatása.

3. Igaz-hamis állítások**3 * 3 pont**

Döntse el, melyik állítás igaz, melyik hamis, és írja az állítás mellé! Döntését mindkét esetben indokolja!

(Helyes válasz 1 pont, megfelelő indoklás 2 pont. Csak a döntésért nem jár pont.)

3.1. Átlagkészletet számítani csak időpontokra vonatkozó készletadatokról lehet. **Hamis**

Indoklás:

Átlagkészletet lehet számítani időtartamra vonatkozó átlagkészlet adatokból is egy hosszabb időtartamra (pl. negyedéves átlagkészlet adatokból éves átlagkészletet).

3.2. A jövedéki adó mértéke minden esetben a vetítési alap meghatározott %-a. **Hamis**

Indoklás:

A jövedéki adó mértéke nemcsak %-ban, hanem forintban meghatározott tételes adó is lehet (pl. a cigaretta esetében mindkettő egyszerre jellemző).

3.3. Magyarországon nem minden termékértékesítéssel és szolgáltatásnyújtással foglalkozó vállalkozás alanya az általános forgalmi adónak. **Igaz**

Indoklás:

Az áfáról szóló törvény meghatározott esetekben lehetővé teszi alanyi adómentesség választását, illetve felsorol olyan tevékenységeket, amelyek mentesek az adó alól (tárgyi adómentesség).

4. Ismertetés

5 pont

Röviden ismertesse az adóztatás funkcióit és soroljon fel az alapelvei közül legalább négyet!

Az adóztatás funkciói:

3 * 1 pont

- a) **megteremti a közfeladatok ellátásának fedezetét**
- b) **befolyásolja a gazdasági szereplők magatartását: a vállalkozások tevékenységét, a lakosság fogyasztását, a megtakarítások nagyságát stb.**
- c) **újraosztja a megtermelt jövedelmet**

Az adóztatás alapelvei:

2 pont (két helyes válaszonként 1-1 pont)

- a) **közteherviselés elve**
- b) **megbízhatóság elve**
- c) **stabilitás elve**
- d) **semlegesség elve**
- e) **fizetőképesség elve**

5. Párosítás**4 pont**

Döntse el, hogy az alábbi költséggazdálkodással kapcsolatos mutatóknak mi a kiszámítási módja vagy tartalma, párosítsa őket, majd írja be a táblázat megfelelő rovatába a megfelelő számokat! *(Figyelem: egy betűjelhez több szám is írható és vannak számok, amelyek nem írhatók be.)*

- A. Költségszínvonal
- B. Költséghatékonyság
- C. Költség tervteljesítési viszonyszáma
- D. Költségvonzat vagy költségrugalmassági mutató
- E. Költségek megoszlási viszonyszáma
- F. Költségszínvonal-változás mértéke

1. Megmutatja, hogy a költségek tervezett adata hány %-a a bázisadatnak.
2. Költségek részadata / Összes költség
3. Eredmény / Költségösszeg
4. Megmutatja, hány %-ponttal változik a költségszínvonal.
5. Költségváltozás %-a / Árbevétel-változás %-a
6. $\text{Költségszínvonal}_1 - \text{Költségszínvonal}_0$
7. $\text{Költségösszeg} / \text{Árbevétel}$
8. Megmutatja, hogy 100 Ft költséggel hány Ft árbevétel érhető el.
9. A költségelemzés abszolút mutatója.

A	B	C	D	E	F
7.	3.	9.	5.	2., 9.	4., 6.

Két helyes válaszonként 1-1 pont.

II. Számítások, táblázat- és grafikszerkesztési mintafeladatok **45 pont****1. Készletgazdálkodás** **17 pont**

Egy élelmiszereket értékesítő kereskedelmi vállalkozás 2016. évi adatai nettó eladási áron a következők voltak:

Árucsoport	Árbevétel ezer Ft	Átlagkészlet ezer Ft	Forgási napok száma
Friss élelmiszerek	225 000	10 125	16,2
Egyéb élelmiszerek	102 000	9 300	32,8
Háztartási és vegyi áruk	43 200	6 100	50,8
Összesen	370 200	25 525	24,8

2016. évben a zárókészlet értéke 26 300 ezer Ft volt.

2017. évre vonatkozó tervében a vállalkozás árbevételét folyóáron 5,2%-kal tervezte növelni.

Az árbevétel-változás készletvonzata 0,9.

1.1. feladat: Számítsa ki a táblázat hiányzó adatait! *(Kerekítési pontosság: ezer Ft, tizedes nap.)*

Számítások:

6 * 1 pont

$$\text{Összes árbevétel} = 225\,000 + 102\,000 + 43\,200 = 370\,200 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Átlagkészlet friss élelmiszerek} = 225\,000 * 16,2 / 360 = 10\,125 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Összes átlagkészlet} = 10\,125 + 9\,300 + 6\,100 = 25\,525 \text{ ezer Ft}$$

Forgási napok száma:

$$\text{Egyéb élelmiszerek} = 9\,300 * 360 / 102\,000 = 32,82 = 32,8 \text{ nap}$$

$$\text{Háztartási és vegyi áruk} = 6\,100 * 360 / 43\,200 = 50,83 = 50,8 \text{ nap}$$

$$\text{Összesen} = 25\,525 * 360 / 370\,200 = 24,82 = 24,8 \text{ nap}$$

1.2. feladat: Számítsa ki a vállalkozás tervezett árbevételét, az átlagkészlet tervezett változását és értékét, a forgási napok tervezett számát és a forgási sebesség tervezett változását!

(Kerekítési pontosság: ezer Ft, minden más mutató esetében egy tizedesjegy.)

Számítások:

5 * 1 pont

$$\text{Tervezett árbevétel} = 370\,200 * 1,052 = 389\,450,4 = 389\,450 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Átlagkészlet tervezett változása} = 5,2 * 0,9 = 4,68 = +4,7\%$$

$$\text{Átlagkészlet tervezett értéke} = 25\,525 * 1,047 = 26\,724,6 = 26\,725 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Forgási napok tervezett száma} = 26\,725 * 360 / 389\,450 = 24,70 = 24,7 \text{ nap}$$

$$\text{Forgási sebesség tervezett változása} = 24,8 / 24,7 = 1,0040 = 100,4\%$$

1.3. feladat: Számítsa ki a beszerzendő áruk tervezett értékét!

Számítások:

2 * 1 pont

$$\mathbf{Zárókészlet = 2 * 26\,725 - 26\,300 = 27\,150 \text{ ezer Ft}}$$

$$\mathbf{Beszerzés = 389\,450 + 27\,150 - 26\,300 = 390\,300 \text{ ezer Ft}}$$

1.4. feladat: Számítsa ki, hogyan változik a tervek szerint az eladott mennyiség, ha az árak várhatóan 2%-kal emelkednek!

Számítás:

1 pont

$$\mathbf{Eladott mennyiség tervezett változása = 105,2 / 102 = 1,0313 = 103,1\%}$$

1.5. feladat: Értékelje röviden a vállalkozás készletgazdálkodásának tervezett változását! Elemzésében térjen ki a változás eredményre gyakorolt hatására, különös tekintettel az eladott mennyiség tervezett változására!

Értékelés:

3 pont

A kereskedelmi vállalkozás tervei szerint 2017. évben az átlagkészlet kevésbé (+4,7%) emelkedik, mint az árbevétel (+5,2%), ezért a forgási napok száma gyorsul 0,4%-kal.

1 pont

A készlettartás költségei várhatóan kisebb mértékben emelkednek, mint az árbevétel, ami az eredményt pozitívan befolyásolja.

1 pont

Az eladott mennyiség várhatóan 3,1%-kal emelkedik, amely az eredmény további növekedését idézheti elő.

1 pont

2. Létszám- és bérgazdálkodás**15 pont**

Egy műszaki árukat értékesítő vállalkozásban 2015. évben az árbevétel 370 500 ezer Ft volt, létszám 12 fő, havi átlagbérük 190 000 Ft volt. 2016. évben a létszám 1 fővel csökkent, miközben az átlagbér 10%-kal, a termelékenység 13%-kal emelkedett.

2.1. feladat: Készítse el a vállalkozás létszám- és bérgazdálkodását tartalmazó táblázatot, számolja ki a szükséges adatokat! (Kerekítési pontosság: ezer Ft, tized %.)

Egy vállalkozás létszám- és bérgazdálkodásának adatai a 2015. és 2016. évre

Megnevezés	Mértékegység	2015. év	2016. év
Árbevétel	ezer Ft	370 500	383 779
Létszám	fő	12	11
Termelékenység	ezer Ft/fő/év	30 875	34 889
Béreköltség	ezer Ft/év	27 360	27 588
Átlagbér	ezer Ft/fő/hó	190	209
Bérhányad	%	7,4	7,2

Számítások:

8 * 1 pont

2015. év

Termelékenység = $370\,500/12 = 30\,875$ ezer Ft/fő/év

Béreköltség = $190 * 12 * 12 = 27\,360$ ezer Ft

Bérhányad = $27\,360 / 370\,500 = 0,0738 = 7,4\%$

2016. év

Termelékenység = $30\,875 * 1,13 = 34\,888,7 = 34\,889$ ezer Ft/fő/év

Átlagbér = $190 * 1,1 = 209$ ezer Ft/fő/hó

Árbevétel = $11 * 34\,889 = 383\,779$ ezer Ft

Béreköltség = $209 * 11 * 12 = 27\,588$ ezer Ft

Bérhányad = $27\,588 / 383\,779 = 0,0718 = 7,2\%$

A táblázatba beírt hiányzó megnevezések és mértékegységek pontozása: minden két helyes megoldás 1 pontot ér.

3 pont

- 2.2. A kiszámított mutatók alapján húzza alá a megfelelő választ és indokoljon! 4 * 1 pont

A létszám hatékony foglalkoztatása:

javult romlott

Indoklás:

A termelékenység jelentősen növekedett.

A bérgházdálkodás:

javult romlott

Indoklás:

A bérhányad mutatója csökkent, miközben az átlagbér emelkedett.

3. Jövedelmezőség

13 pont

Egy ruházati termékeket értékesítő vállalkozás 2016. évben beszerzett áruinak nettó értéke 768 000 ezer Ft volt, forgalma 1 397 000 ezer Ft. Termékeinek árát a beszerzési ár 25%-ának megfelelő árréssel képezi. A forgalmazási költségek az árréstömeg 85%-át teszik ki. Áfakulcs 27%.

Az igénybe vett szolgáltatások és felhasznált anyagok nettó értéke 28 000 ezer Ft volt.

Átlagos áfakulcs 23%.

- 3.1. feladat: Készítse el a vállalkozás 2016. évre vonatkozó jövedelmezőségi tábláját!

(Kerekítési pontosság: ezer Ft, tized %.)

Megnevezés	Ezer Ft	Árbevétel = 100%
Értékesítés nettó árbevétele	1 100 000	100,0
Elábé	880 000	80,0
Árréstömeg	220 000	20,0
Forgalmazási költségek	187 000	17,0
Eredmény	33 000	3,0

Számítások:

9 * 1 pont

Értékesítés nettó árbevétele = 1 397 000 / 1,27 = 1 100 000 ezer Ft

Elábé = 1 100 000 / 1,25 = 880 000 ezer Ft

Árréstömeg = 1 100 000 – 880 000 = 220 000 ezer Ft

Forgalmazási költségek = 220 000 * 0,85 = 187 000 ezer Ft

Eredmény = 220 000 – 187 000 = 33 000 ezer Ft

$$\text{Elábé színvonal} = 880\,000 / 1\,100\,000 = 0,8 = 80\%$$

$$\text{Árrésszínvonal} = 220\,000 / 1\,100\,000 = 0,2 = 20,0\% \text{ (vagy } 100,0\% - 80,0\%)$$

$$\text{Forgalmazási költségek színvonala} = 187\,000 / 1\,100\,000 = 0,17 = 17,0\%$$

$$\text{Eredményszínvonal} = 33\,000 / 1\,100\,000 = 0,03 = 3,0\%$$

3.2. feladat: Számítsa ki 2016. évben az értékesítés áfáját, a beszerzések áfáját és az elszámolandó áfát, és értékelje a kapott eredményt! *(Kerekítési pontosság: ezer Ft.)*

Számítások:

4 * 1 pont

$$\text{Értékesítés áfája} = 1\,397\,000 - 1\,100\,000 = 297\,000 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Beszerzések áfája} = 768\,000 * 0,27 + 28\,000 * 0,23 = 207\,360 + 6\,440 = 213\,800 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Elszámolandó áfa} = 297\,000 - 213\,800 = 83\,200 \text{ ezer Ft}$$

Értékelés: a vállalkozásnak 83 200 ezer Ft áfát kellett befizetnie a költségvetésbe.